

Príčiny vyhorenia pri domácom vzdelávaní

Michaela Martinková
december 2016

Domáce vzdelávanie – prečo?

rodičia (matka?)

- pozitívne (pro vzdelávanie, filozofia sprevádzania dieťaťa)
- negatívne (únik „od/proti“, nie „ku/za“)
- cestovanie (lazy)

dieťa

- špeciálne potreby (od začiatku vzdelávania, neskôr, po manifestácii problémov)
- vyhnúť sa diagnostike (po prvé preskúšanie - nepoužiteľnosť vyhodnocovania DV?)

zmes 😊

„Vyhorenie“ - príčiny

- vyčerpanie z tlaku okolia
  - nesúhlas širšej rodiny, známych – komunita (špec. potreby dieťaťa)
  - z „neúspešnej“ obhajoby DV (var. niektorí učitelia v škole pri preskúšavaní)
- vyčerpanie dom. učiteľa – tlak „vnútorný“
  - **spolupráca a záujem dieťaťa (spôsob** vzdelávania – vzťah matka/dieťa)
  - pri preskúšavaní dieťaťa (povinné kurikulum - **obsah**)
  - tlak potreby sebaaprezentácie „úspechom dieťaťa“
(sekundárne „obhájenie“ DV pred ...)
  - tlak strachu z uspokojenia očakávaní v škole (spochybňovanie DV, rodiča, dieťaťa)
  - pochybnosti o zmysluplnosti DV, o „svojom“ učení (o jeho „kvalite“, sebe)
  - mýty: „socializácia“ dieťaťa na DV ...

Sociálna intuícia

- jej deficit pri PAS (AS, HFA)
  - komunikácia, interakcie, situácie
  - pozornosť a („dôležité“) podnety
- stáda, húfy, svorky ...
- ... a inštitucionálne vzdelávanie
  - sociálna dispozícia ako predpoklad
- sociálne zručnosti (psychopatia) a ... vzťahy (byť (so) sebou, pravdivosť k sebe, záujem o druhého)
- skupina (bezpečie, prijatie) v dnešnej spoločnosti/dobe

The brain adapts to dishonesty

Nature Neuroscience (2016), Published online 24 October 2016

„Dishonesty is an integral part of our social world, influencing domains ranging from finance and politics to **personal relationships**. Anecdotally, digressions from a moral code are often described as a series of small breaches that grow over time. Here we provide empirical evidence for a gradual escalation of self-serving dishonesty and reveal a neural mechanism supporting it. Behaviorally, we show that the extent to which participants engage in self-serving dishonesty increases with repetition. ... . The findings uncover a biological mechanism that supports a 'slippery slope': **what begins as small acts of dishonesty can escalate into larger transgressions.**“

-
-
-

„Klamstvá menia náš mozog postupne a zákerne“ (SME, 25. októbra 2016)

Vernon Smith

„Necítim žiaden špeciálny **sociálny tlak robiť veci tak, ako ich robia ostatní ľudia ...** A tak **som viac otvorený voči odlišným spôsobom** nazerania na množstvo problémov ...“

„Ja si myslím, že ide o rôzne druhy mysle. A o rozpoznanie, že určité mentálne deficiencie môžu mať nejaké selektívne výhody, u istých druhoch aktivít. Prekonali sme obrovské množstvo bariér, ktoré mali čo do činenia s farbou kože ... Stále však **neakceptujeme mentálnu rôznorodosť v dostatočnej miere. Všetci teraz musíme myslieť spôsobom: (musíš) byť spoločenský a žiť v produktívnom a sociálnom svete.**“

Vyhorenie - riešenia

- výrazná redukcia až eliminácia tlaku okolia (stretávania sa s tými, čo rečami „nefunkčne zaťažujú“ a netušia ...)
- komunikácia „svojho zaťaženia“ v chápanom vzťahu, komunita „podobné žijúcich“
- redukcia nezmyslov a „samoučelností“ vo vzdelávaní prostredníctvom poznávania a obhajoby potrieb citlivých detí

Znevýhodnenia ...

sa v domácom prostredí môžu meniť

- deficit sociálnej intuície ako chýbanie pozitívneho (alebo absencia ilúzie vzťahu?)
- hypersenzitivita vnímaná ako prítomnosť negatívneho (alebo potenciálne bohatstvo?)
- potrebovať v. chcieť

- priestor a čas vchádzať do myslenia a vnímania dieťaťa
- a úprimný záujem o dieťa (na jeho podnet, keď ono potrebuje) ... namiesto získavania informácií („Čo bolo v škole? na obed? Akú si dostal známku?“), príkazov („Ulož, urob ... Okamžite!“), kritiky („Prečo si ne...?“) a pod.

Hypersenzitivita

- zmyslová, „sociálna“
- citlivosť, vyššia potreba času (a pokoja)
10-násobne viac podnetov - adekvátne viac času (roky navyše)
- ZŠ, SŠ ... VŠ

Sme schopní pripustiť, že pre časť detí pobyt v škole dnes často predstavuje ohrozovanie až ničenie ich psychického zdravia?

Matkou/otcom sa stávame sprevádzaním našich detí

- deti ako naše zrkadlá ...
- duševný/duchovný rast a cesta k sebe (stať sa sebou) – najlepšia výbava do budúcnosti
- chyby sú naši kamaráti, najviac sa môžeme naučiť v/z krízy, po nej 😊
- **učenie je skutočné, len ak je vzájomné**
- vchádzať do myslenia učiteľa, alebo vchádzať do myslenia, vnímania a cítenia dieťaťa, do jeho sveta?

Let wonder ...

Perspektíva návratu/vstupu
do školy ...

... a výbava dieťaťa z domáceho
prostredia.

Ďakujem za pozornosť 😊